

مقاله اصلی

بررسی نقش میانجی سبک زندگی والدین در فرایند و محتوای خانواده

تاریخ دریافت: ۹۹/۰۷/۱۵ - تاریخ پذیرش: ۹۹/۰۹/۲۰

خلاصه

مقدمه: هدف این مطالعه، بررسی نقش میانجی سبک زندگی والدین در فرایند و محتوای خانواده دانش آموزان دختر و پسر مقطع متوسطه دوم شهر شیراز بود.

روش کار: تحقیق حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر نحوه گردآوری اطلاعات توصیفی از نوع همبستگی بود. در این پژوهش با توجه به ماهیت فرضیه‌ها میتوان تحقیق همبستگی را از نوع مدل یابی معادلات ساختاری (تحلیل مسیر) دانست که در آن به بررسی روابط درونی بین متغیرها در قالب کشف و تبیین مدل پرداخت و هدف از آن بررسی رابطه سازه‌های نهان برون‌زا و درون‌زا موجود در مدل بود. روش گردآوری داده‌ها شامل پرسشنامه‌های فرایند و محتوای خانواده (سامانی، ۲۰۰۵)، همچنین پرسشنامه سبک زندگی سالم واکر و همکاران (۱۹۸۷) بود. جامعه آماری شامل تمامی دانش آموزان دختر و پسر مقطع متوسطه دوم شهر شیراز در سال ۹۸-۹۹ بود. حجم نمونه به روش نمونه‌گیری تصادفی سیستماتیک و با استفاده از فرمول کوکران، انتخاب شد که تعداد ۳۸۲ نفر برآورد گردید. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آمار توصیفی مانند جداول توزیع فراوانی، محاسبه میانگین، انحراف معیار و نیز آمار استنباطی شامل آزمون همبستگی پیرسون و تحلیل مسیر استفاده شد.

نتایج: نتایج نشان داد سبک زندگی والدین بر اساس فرایند و محتوای خانواده قابل پیش‌بینی است.

کلمات کلیدی: فرایند و محتوای خانواده، سبک زندگی والدین، شهر شیراز

سامره ولدان^۱

نادره سهرابی شگفتی^{۲*}

محبوبه چین آوه^۳

^۱دانشجو، گروه روانشناسی، واحد ارسنجان، دانشگاه آزاد

اسلامی، ارسنجان، ایران

^۲گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، واحد

مرودشت، دانشگاه آزاد اسلامی، مرودشت، ایران

(نویسنده مسئول)

^۳گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، واحد

مرودشت، دانشگاه آزاد اسلامی، ارسنجان، ایران

Email: sohrabi_sh2006@yahoo.com

مقدمه

خانواده را موسسه یا نهاد اجتماعی تعریف کرده‌اند که ناشی از پیوند زناشویی زن و مرد است. از جمله مظاهر زندگی اجتماعی انسان، وجود تعامل سالم و سازنده میان انسان‌ها و برقرار بودن عشق به هم نوع و ابراز صمیمیت و همدلی به یکدیگر است. خانواده یک سیستم پویاست که متشکل از روابط وابسته، درون بافت اقتصادی - فرهنگی و اجتماعی است و از قدیمی‌ترین و مهمترین نهادهایی است که انسان برای تنظیم و یکپارچه سازی رفتار خود بنا نهاده است. روان‌شناسان و خانواده درمانگران سعی کرده‌اند با ایجاد نظریه‌ها و مدل‌هایی در مورد عملکرد خانواده به تبیین مشکلات و مسائل خانواده و نحوه برخورد با آنها بپردازند، تا باعث شکل دهی فرد سالم، خانواده، کشور و جامعه جهانی سالمی شوند. (سهراب زاده فرد و همکاران، ۱۳۹۵). از جمله این چارچوب‌های نظری، تئوری سیستمی^۱، تئوری تبدیلی^۲، تئوری تعارض^۳، تئوری ساختاری-کارکردگرایی^۴ و تئوری نمادین^۵ را می‌توان نام برد (اوکوردودو^۶، ۲۰۱۰؛ تامپسون^۷، ۲۰۰۲). یکی دیگر از این نظریه‌ها، نظریه فرایند و محتوای خانواده است.

فرآیند خانواده^۸ شامل کنش‌هایی است که خانواده را در جریان زندگی به پیش می‌برد و به سازگاری و انطباق اعضای خانواده در شرایط مختلف زندگی کمک می‌کنند. خانواده پویاست که با تکیه بر سه جنبه وجودی خویش یعنی فرآیند خانواده «مهارت مقابله^۹، مهارت حل مسئله^{۱۰}، تصمیم‌گیری^{۱۱}، انعطاف‌پذیری^{۱۲}، مهارت‌های ارتباطی^{۱۳}، مهارت‌های والدگری^{۱۴}، جهت‌گیری مذهبی^{۱۵}» محتوای خانواده^{۱۶} «سلامت جسمی و روانی، شغل، تحصیلات، درآمد، زمان با هم بودن اعضای خانواده

« و بافت اجتماعی خانواده » مجموعه باورها، اعتقادات، و ارزش‌های حاکم بر جامعه (سامانی، ۲۰۱۱). به صورت یک سیستم مانند گونه‌های دیگر خانواده به طور مداوم و مستمر با نیازها و شرایط جدیدی رو به رو می‌شود. اعضای خانواده باید بتوانند با بحران‌ها و شرایط جدید رو به رو شوند و در حالیکه با شرایط جدید سازگار می‌شوند تا دوام خود را حفظ کنند. سازگاری اعضای خانواده ارتباط مستقیم با میزان بکارگیری فرایندهای مقابله‌ای و سازماندهی فرآیندها در مدیریت بحران‌های خانواده دارد. بر این اساس خانواده را به چهار نوع خانواده دسته‌بندی نموده است. انواع خانواده در این مدل عبارتند از: خانواده سالم^{۱۷} (کارآمد)، خانواده غیر سالم^{۱۸} (ناکارآمد) و دو نوع خانواده مشکل‌دار^{۱۹} (مشکل‌دار فرآیندی و مشکل‌دار محتوایی) (سامانی و صادق زاده، ۲۰۱۰).

مطابق مدل فرآیند و محتوای خانواده، خانواده سالم (کارآمد)، توانایی‌های مناسبی را در استفاده از راهبردهای مقابله‌ای دارند. این توانایی‌ها احتمالاً به خانواده‌های سالم در برخورد با مشکلات مربوط به روابط زناشویی کمک می‌کند. مطالعات نشان داده است خانواده‌هایی که در آن‌ها مهارت‌گفت و شنود بالا است، زوجین در تعاملات روزمره کمتر دچار تعارض و درگیری می‌شوند (صادق زاده، ۱۳۸۵). به طور کلی به نظر می‌رسد فرآیند خانواده ابزارهایی هستند که خانواده در طول زندگی جهت رسیدن به یک زندگی سالم و استاندارد از آنها استفاده می‌کند و محتوای خانواده را در واقع می‌توان به داشته‌ها و منابع موجود خانواده نسبت داد. با توجه به اهمیت این دو مسئله می‌توان گفت وجود نقص در هر کدام از آنها تأثیر مستقیمی بر کیفیت زندگی زناشویی می‌گذارد. خانواده‌های سالم، به خوبی از کنش

11. Decision Making

12. Flexibility

13. Communication Skills

14. Child rearing

15. Religious Orientation

16. Family context

17. Healthy Family (efficient family)

18. Unhealthy Family (inefficient family)

19. Problematic Family

1. systemic theory

2. exchange theory

3. conflict theory

4. structural/functionalism theory

5. symbolic theory

6. Okorodudu

7. Thompson

8. family process & content

9. Coping

10. Problem Solving

از آنجایی که خانواده به لحاظ نقش و کارکردهای مختلف آن از مهمترین نهادهای اجتماعی به حساب می آید و حیات و سلامت و سعادت خانواده بر مهمترین بخش آن یعنی فرایندها و محتوای خانواده بستگی داشته و استحکام و پویایی جامعه به ثبات و تعادل خانواده بستگی دارد (محرابی و عظیمی، ۱۳۹۵)، بنابراین با توجه به نقش والدین و اهمیت عمده خانواده در جامعه با بهبود کارکردهای والدین، خانواده‌ها می‌توانند تصمیم‌های مهمی را در جنبه‌های مختلف خانوادگی و اجتماعی اتخاذ نمایند. به همین دلیل شناخت و بررسی عواملی که سبب استحکام و قوام این نهاد اجتماعی می‌شود، می‌تواند گامی مهمی در راستای ارتقای سطح سبک زندگی و کاهش مشکلات رفتاری والدین در خانواده باشد.

بر این اساس هدف پژوهش حاضر ارائه مدل فرایند و محتوای خانواده در خصوص سبک زندگی والدین می‌باشد، بدین معنی که بهبود در سطوح مختلف متغیرهای فرایند و محتوای خانواده سبب تغییر و تصحیح سطح زندگی و سطوح آن شده و همین بهبود، تعالی و متعادل شدن سبک زندگی خانواده را تغییر دهد. بنابراین سوال این پژوهش این است که آیا می‌توان مدل علی فرایند و محتوای خانواده و سبک زندگی والدین دانش آموزان دختر و پسر مقطع متوسطه دوم شهر شیراز را طراحی نمود؟

روش تحقیق

تحقیق حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر نحوه گردآوری اطلاعات توصیفی از نوع همبستگی می‌باشد. در این پژوهش با توجه به ماهیت فرضیه‌ها میتوان تحقیق همبستگی را از نوع مدل یابی معادلات ساختاری (تحلیل مسیر) دانست که در آن به بررسی روابط درونی بین متغیرها در قالب کشف و تبیین مدل پرداخته و هدف از آن بررسی رابطه سازه‌های نهان برون‌زا و درون‌زا موجود در مدل می‌باشد. روش گردآوری داده‌ها شامل مقیاس خودگزارشی محتوای خانواده و مقیاس خودگزارشی فرایند

ها در سازگاری با موقعیت‌های جدید استفاده می‌کنند و از محتوای خانواده سطح بالایی برخوردارند. خانواده‌های ناسالم، نه از فرآیند خوبی برخوردارند و نه عملکرد مناسبی در موقعیت خویش دارند. خانواده‌های مسأله دار، تنها در یکی از دو بعد (فرآیند یا محتوا) مناسب هستند و خوب عمل می‌کنند (سامانی و ترابی، ۱۳۹۰؛ سامانی، ۲۰۱۱).

در پژوهشی نشان داده شد که در خانواده‌های سالم میزان بالاتری از سلامتی وجود دارد (سامانی و همکاران، ۱۳۸۹) و خانواده‌های مشکل دار، فرزندان آنها از مشکلات بیشتری برخوردارند (شکرپیگی و یاسمی نژاد، ۱۳۹۱؛ قریشی و سامانی، ۱۳۹۴). در واقع بر اساس مدل فرایند و محتوای خانواده، این نظام نیز همچون هر موجود زنده‌ای به گونه‌ای مستمر و مداوم با شرایط و نیازهای جدیدی روبه‌رو می‌شود که حیات افراد و سبک زندگی^۱ آنها را به چالش می‌کشد (صادق زاده و سامانی، ۱۳۸۹). سبک زندگی بعنوان مجموعه‌ای از الگوهای رفتاری و عادات روزانه یک فرد تعریف شده است که در طول زمان ماندگار می‌باشد و بر اساس ماهیتش می‌تواند ابعادی از خطر یا ایمنی را برای فرد ایجاد کند (سانچز و همکاران^۲، ۲۰۱۵). امروزه سبک زندگی و اهمیت آن به صورت یکی از مسائل مهم روان شناختی درآمده است. انتخاب سبک زندگی، چه آگاهانه و چه ناآگاهانه، آینده فرد را رقم می‌زند (واندرر و اسچنویتز^۳، ۲۰۰۸). سبک زندگی به معنی علمی آن اموری را شامل می‌شود که به زندگی انسان در بعد فردی، اجتماعی، مادی و معنوی او مربوط می‌شود. اموری نظیر بینش‌ها (ادراک‌ها و معتقدات) و گرایش‌ها (ارزش‌ها، تمایلات و ترجیحات) که اموری ذهنی یا رفتار درونی هستند و رفتارهای بیرونی (اعم از اعمال هوشیارانه و غیرهوشیارانه، حالت و وضعیت جسمی) جایگاه‌های اجتماعی و دارایی‌ها که اموری عینی هستند. (مورتن، میشل، کنت، اِگر و هارلا^۴، ۲۰۱۶؛ استسی، جیمز، چاپمن و لابنز^۵، ۲۰۱۶؛ یاه و کونگ^۶، ۲۰۱۳).

4 . Morton, Mitchell, Kent, Egger, Hurlow

5 . Stacey, James, Chapman, Lubans

6 . Yeh, Kong

1 . lifestyle

2 . Sanchez-Ojeda, DeLuna-Bertos

3 . Wunderer, Schneewind

هدف اصلی پژوهش حاضر بررسی نقش واسطه گری سبک زندگی در ارتباط با فرآیند و محتوای خانواده بود. پس از گردآوری اطلاعات، به بیان یافته های پژوهش اختصاص یافت. در این راستا فرضیه های پژوهش مورد بررسی قرار گرفت که برای این منظور از تحلیل مسیر و به روش بارون و کنی با انجام مراحل زیر بهره گرفته شد.

- بررسی نقش پیش بینی کنندگی متغیر درونزا (سبک زندگی) بر اساس متغیر برونزا (فرآیندهای خانواده)
- بررسی نقش پیش بینی کنندگی متغیر درونزا (سبک زندگی) بر اساس متغیر برونزا (محتوای خانواده)
- بررسی مقدار افت رگرسیون و برازش مدل جهت بررسی نرمال بودن توزیع داده ها از تکنیک کولموگوروف-اسمیرنوف استفاده گردید. با توجه به جدول شماره ۱، فرض نرمال بودن داده ها در سطح معناداری ۰/۰۵ مورد تأیید قرار گرفت.

خانواده (سامانی، ۲۰۰۵) همچنین پرسشنامه سبک زندگی سالم یا سبک زندگی ارتقاء دهنده سلامت واکر و همکاران (۱۹۸۷) بود. جامعه آماری شامل تمامی دانش آموزان دختر و پسر مقطع متوسطه دوم شهر شیراز در سال ۹۸-۹۹ بود. حجم نمونه به روش نمونه گیری تصادفی سیستماتیک و با استفاده از فرمول کوکران، انتخاب شد که تعداد ۳۸۲ نفر برآورد گردید. به منظور تجزیه و تحلیل داده ها از روش های آمار توصیفی مانند جداول توزیع فراوانی، محاسبه میانگین، انحراف معیار و نیز از آزمون همبستگی پیرسون و تحلیل مسیر استفاده شد. روش تحلیل مسیر به عنوان شکلی از تحلیل رگرسیون کاربردی معرفی شده که برای آزمون فرضیه های پیچیده و بررسی اثرات مستقیم و غیرمستقیم متغیرهای مستقل بر متغیر وابسته (چندین متغیر وابسته) به کار برده می شود.

یافته های تحقیق

جدول ۱. آزمون نرمال بودن توزیع داده ها

متغیر	مقدار K/S	درجه آزادی	وضعیت
فرایندهای خانواده	۰/۰۵۹	۳۸۱	نرمال
محتوای خانواده	۰/۰۹۰	۳۸۱	نرمال
سبک زندگی	۰/۰۶۱	۳۸۱	نرمال

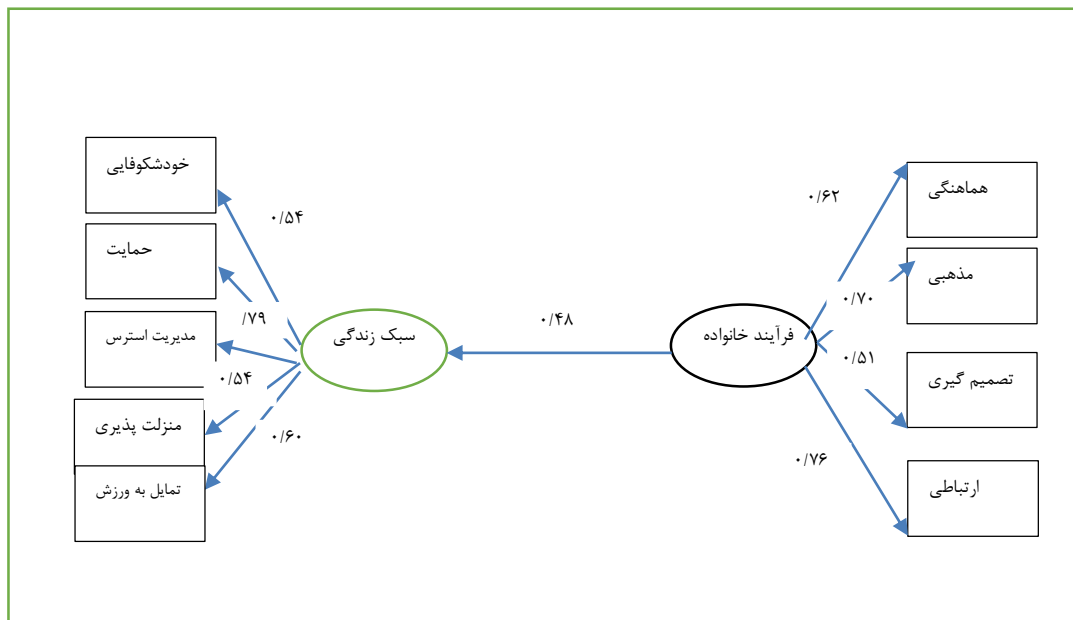
همانطور که در جدول نمایش داده شده است، در تمامی موارد، مقدار معناداری بزرگتر از ۰/۰۵ بدست آمده است. بنابراین دلیلی برای رد فرض صفر مبنی بر نرمال بودن داده ها وجود ندارد. به عبارت دیگر توزیع داده های تحقیق نرمال بوده و میتوان آزمون های پارامتریک را اجرا کرد. ماتریس همبستگی متغیرهای تحقیق در جدول ۲ آورده شده است.

															N	
																مالی
																پیرسون
																ن
																Sig
																N
																پیرسون
																ن
																Sig
																N
																پیرسون
																ن
																Sig
																N
																پیرسون
																ن
																Sig
																N
																پیرسون
																ن
																Sig
																N

*/ $p < 0.05$

جدول ۲. ماتریس همبستگی متغیرهای تحقیق

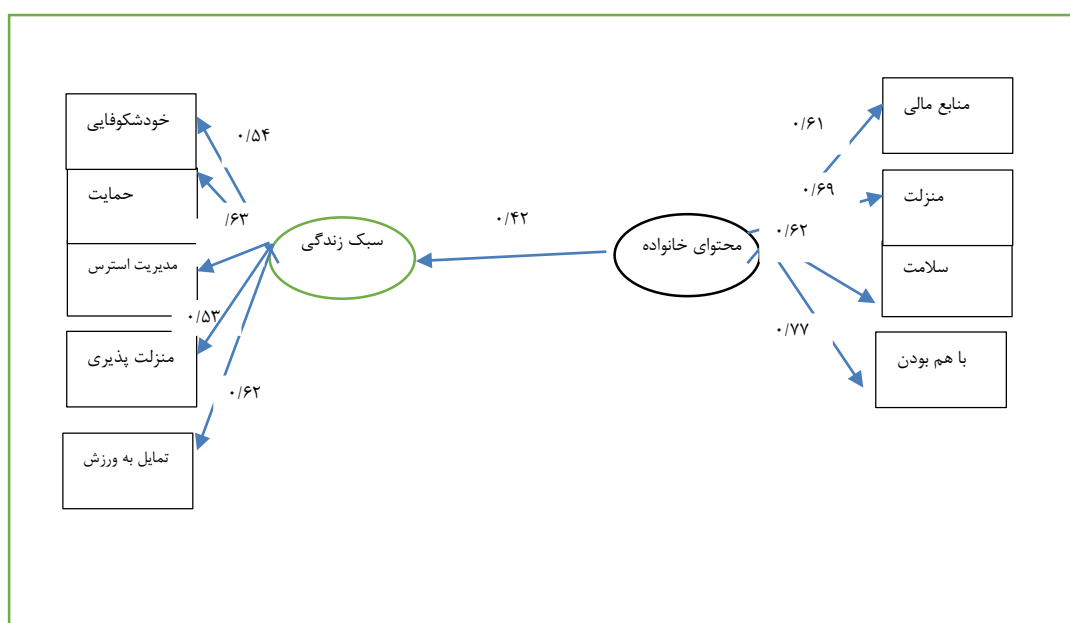
جهت بررسی این فرضیه که سبک زندگی بر اساس فرآیندهای خانواده قابل پیش بینی است، از روش بارون و کنی استفاده شد که در نمودار زیر نشان داده شده است.

شکل ۱. پیش بینی سبک زندگی بر اساس متغیر برونزای اولیه اول در حالت تخمین استاندارد

جهت بررسی این فرضیه که سبک زندگی بر اساس محتوای خانواده قابل پیش بینی است، از روش بارون و کنی استفاده شد که در شکل شماره ۲ نشان داده شده است.

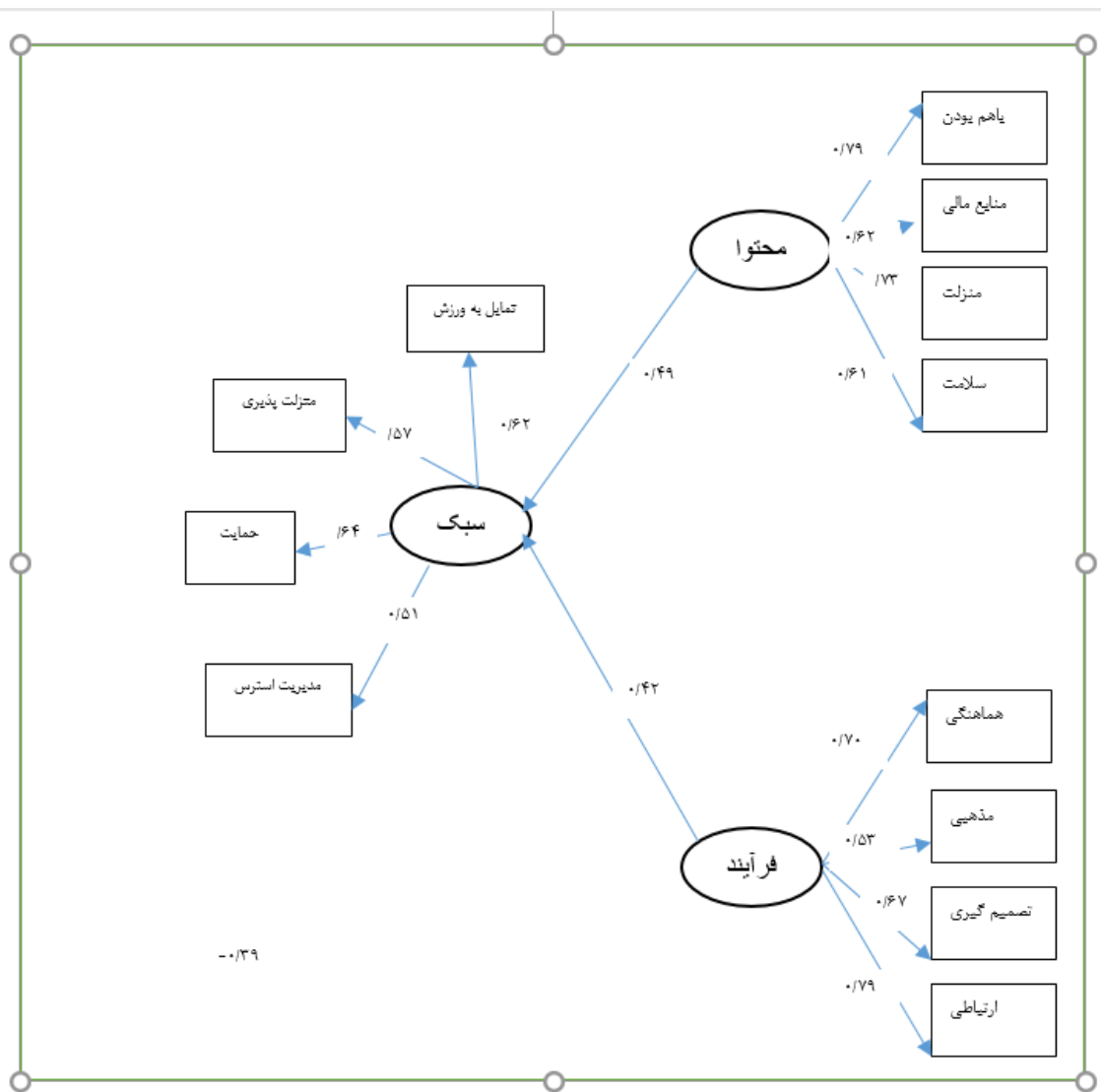
با توجه به شکل می توان گفت که فرآیند خانواده با ضرب بتای ۰/۴۸ به طور معنی داری می تواند سبک زندگی را پیش بینی کنند. از بین متغیر های فرآیند خانواده، مهارت های ارتباطی دارای قویترین بار عاملی بود و از بین مولفه های سبک زندگی، حمایت قوی ترین بار عاملی را به خود اختصاص داد. لازم به ذکر است مولفه تغذیه پس از اصلاح مدل از مولفه های سبک زندگی حذف شد.

شکل ۲. پیش بینی سبک زندگی بر اساس متغیر برونزای اولیه دوم در حالت تخمین استاندارد

همچنین جهت بررسی فرضیه نقش واسطه گری سبک زندگی در ارتباط با فرایندهای خانواده و محتوای خانواده با استفاده از روش بارون و کنی، میزان افت ضریب رگرسیونی از مرحله اول تا دوم مورد بررسی قرار گرفت و تمام مسیرها بررسی شد و مدل نهایی ترسیم شد.

با توجه به شکل می توان گفت که محتوای خانواده با ضرب بتای ۰/۴۲ به طور معنی داری می تواند سبک زندگی را پیش بینی کند. از بین متغیر های محتوای خانواده، مهارت های با هم بودن دارای قویترین بار عاملی بود و از بین مولفه های سبک زندگی، مدیریت استرس قوی ترین بار عاملی را به خود اختصاص داد.

شکل ۳. مدل نهایی نقش واسطه‌گری سبک زندگی در ارتباط با فرایندهای خانواده و محتوای خانواده

هستند که در قضاوت برازندگی بیشتر مورد استفاده قرار گرفته‌اند. نرم افزار لیزرل در خصوص شاخص‌های برازندگی مدل، آماره‌های متعددی را ارائه می‌نماید که مجموعه آنها در خروجی مدل نهایی برازش یافته پژوهش حاضر نشان داده شده است. جهت برازش مدل ساختاری مدل اصلی تحقیق نیز از تعدادی از شاخص‌های نیکوئی برازش استفاده شده است. یکی از شاخص‌های عمومی برای به حساب آوردن پارامترهای آزاد در محاسبه شاخص‌های برازش، شاخص χ^2 -دو بهنجار است که از تقسیم ساده χ^2 -دو بر درجه آزادی مدل محاسبه می‌شود. چنانچه این مقدار بین ۱ تا ۵ باشد مطلوب است. برای تعیین برازندگی

قضاوت در خصوص برازندگی یک مدل با شاخص‌های متعددی امکان پذیر می‌باشد. لذا قدرت و توان این شاخص‌ها جای بررسی دارد. نتیجه تعدد وجود شاخص‌ها این است که مقاله‌های مختلف شاخص‌های مختلفی ارائه می‌دهند و حتی نگارش‌های معروف نرم افزارهای موجود در خصوص تحلیل معادلات ساختاری (EQS, LISREL, AMOS) نیز تعداد زیادی از شاخص‌های برازندگی را ارائه می‌دهند که این مهم می‌تواند به گونه‌ای محقق را در چند راهی انتخاب شاخص مناسب برازندگی مدل مورد نظرش قرار دهد. در این میان مقدارنسبت کای دو به درجه آزادی، مقدار P-value و مقدار RMSEA شاخص‌هایی

است. همچنین سایر شاخص‌های نیکوئی برآزش نیز در بازه مورد قبول قرار گرفته‌اند.

مدل از تعدادی از شاخص‌های نیکوئی برآزش استفاده شده است که در جدول ۳ ارائه شده است. از آنجا که شاخص RMSEA کوچکتر از ۰/۱ بدست آمده، مدل از برآزندگی خوبی برخوردار

جدول ۳. شاخص‌های نیکوئی برآزش مدل ساختاری

IFI	CMIN/DF	NFI	AGFI	GFI	RMSEA	SRMR	شاخص برآزندگی
0-1	>0/3	>0/9	>0/9	>0/9	<0/1	<0/1	مقادیر قابل قبول
0/96	2/79	0/94	0/97	0/93	۰/۰۷۸۰	0/036	مقادیر محاسبه شده

نتایج این تحقیق با تحقیقات سامانی و همکاران (۱۳۸۹) با عنوان سبک‌های والدگری در گونه‌های مختلف خانواده در مدل فرایند و محتوای خانواده، محنا و سامانی (۱۳۹۶) با عنوان خودکارآمدی والدین در گونه‌های مختلف خانواده: مدل فرایند و محتوای خانواده، گریگوری و همکاران^۱ (۲۰۱۹) با عنوان سازگاری با هر دو عنصر محیطی و اصلی تمرین مبتنی بر شواهد و برن و همکاران^۲ (۲۰۱۹) با عنوان برداشت والدین از تغییرات در عملکرد خانواده پس از مشارکت در مداخله تقویت خانواده همسو و هم جهت می‌باشد.

نتایج همچنین نشان داد، سبک زندگی بر اساس محتوای خانواده نیز قابل پیش بینی است. محتوای خانواده، به سطح کیفی خانواده دلالت دارد که شامل مواردی مانند سلامتی (جسمانی و روانی)، شغل، درآمد، تحصیلات، سن، نژاد، محل سکونت و تعداد اعضا می‌شود. محتوای خانواده دارای دو ویژگی است: سطح تغییرپذیری و وابسته به زمینه بودن.

با توجه به قابلیت خانواده‌های سالم به لحاظ مهارت‌های ارتباطی و انسجام عاطفی مناسب فرصت تبادل اطلاعات مهیا می‌گردد و در نتیجه اعضای اینگونه خانواده‌ها از برنامه‌ها و احساسها و افکار یکدیگر آگاهتر خواهند بود. خانواده‌های سالم کارکردهای خوبی برای سازگاری با موقعیتهای جدید و نظم بخشیدن به

بحث و نتیجه گیری

هدف این مطالعه، بررسی نقش میانجی سبک زندگی والدین در فرایند و محتوای خانواده دانش آموزان دختر و پسر مقطع متوسطه دوم شهر شیراز بود. تحقیق حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر نحوه گردآوری اطلاعات توصیفی از نوع همبستگی بود.

نتایج نشان داد، سبک زندگی بر اساس فرآیندهای خانواده قابل پیش بینی است. در تبیین نتیجه این فرضیه می‌توان گفت، خانواده و شیوه‌های فرزندپروری از مهمترین عوامل در رشد روانی-اجتماعی کودکان هستند همچنین کیفیت نامطلوب رابطه والدین با کودکان، شیوه‌های نادرست انضباطی، نظارت بی ثبات والدین، بی توجهی و غفلت والدین نسبت به نوجوانشان از عوامل خانوادگی موثر در بروز رفتارهای مشکل ساز هستند. خانواده‌های سالم، به خوبی از کنش‌ها در سازگاری با موقعیت‌های جدید استفاده می‌کنند و از محتوای خانواده سطح بالایی برخوردارند. خانواده‌های ناسالم، نه از فرآیند خوبی برخوردارند و نه عملکرد مناسبی در موقعیت خویش دارند. خانواده‌های مسأله دار، تنها در یکی از دو بعد (فرآیند یا محتوا) مناسب هستند و خوب عمل می‌کنند. بنابراین، برخورداری از سبک زندگی درست به والدین کمک می‌کند تا در تعامل با فرزندان از احساس امنیت و اطمینان بیشتری برخوردار باشند.

² . Burna Michele, Tess Knight bLisa, Taylorc John W. Toum bourou

¹ . Gregory A

در خانواده ای منسجم پرورش می یابد، گرمی روابط و عواطف و عشق و علاقه موجود و احساس مسئولیت و تعهد اعضا را به یکدیگر احساس می کند و در نتیجه خودش نیز در قبال خواسته های بقیه اعضا احساس تعهد می کند. علاوه بر این، خانواده حمایت گر می تواند منبع بازخورد خزانه های شناختی، هیجانی و رفتاری باشد، به طوری که کودکان و نوجوانان در شرایط مختلف می توانند با شیوه ای مؤثر برخورد کنند. بررسی های انجام شده توسط لسکو و گانسروک^۱ (۲۰۱۹) در زمینه فرآیند خانواده، گویای آن هستند که فرآیند و محتوای خانواده با میزان گرمی و محبت والدین همواره دارای پیامدهای مثبتی برای فرزندان بوده است. در این راستا همچنین نتایج پژوهش ها نشان می دهد که وجود انسجام، باعث کاهش تعارض و پشتیبانی خانواده (اسیسیگو^۲، ۲۰۱۲)، افزایش سازش یافتگی روانی فرزندان، کاهش پرخاشگری (تایلور و همکاران^۳، ۲۰۱۴)، بهبود رفتار اجتماعی (لی و سو^۴، ۲۰۱۱) و مشکلات رفتاری برون نمود کمتر فرزندان (فنگ و همکاران^۵، ۲۰۱۰) می شود.

تواناییهای بالقوه شان دارند. همچنین آنها از محتوای خوبی همانند شغل، درآمد خوب، سطح بالای تحصیلات، سلامت و غیره برخوردارند. از سوی دیگر، خانواده های ناسالم کارکرد و ارتباط خوبی برای مدیریت مشکلات خود ندارند زیرا آنها هیچ گونه مهارت پردازشی برای سازمان دادن به زندگیشان نداشته و همچنین محتوای کافی برای برآورده کردن نیازهای اساسی خانواده ندارند.

نتایج این تحقیق با تحقیقات چناری و یوسفی (۱۳۹۳) با عنوان ابعاد خودکارآمدی نوجوانان در گونه های مختلف خانواده در مدل بافت نگر فرآیند و محتوای خانواده، صفوی و نظری (۱۳۹۵) با هدف بررسی ارتباط سبک زندگی با سبک مقابله ای مسئله مدار، محنا و سامانی (۱۳۹۶) با عنوان خودکارآمدی والدین در گونه های مختلف خانواده: مدل فرآیند و محتوای خانواده و برن و همکاران (۲۰۱۹) همسو می باشد

فرض نقش واسطه گری سبک زندگی در ارتباط با فرایندهای خانواده و محتوای خانواده نیز در این تحقیق مورد تأیید قرار گرفت. در تبیین نتیجه این فرضیه نیز می توان گفت کودکی که

منابع

۱. چناری، سمیرا؛ یوسفی، فریده (۱۳۹۳). ابعاد خودکارآمدی نوجوانان در گونه های مختلف خانواده در مدل بافت نگر فرآیند و محتوای خانواده، روش ها و مدل های روان شناختی سال پنجم زمستان ۱۳۹۳ شماره ۱۸
۲. سامانی، سیامک و ترابی، عطا (۱۳۹۰). شادکامی نوجوانان در گونه های مختلف خانواده بر اساس مدل بافت نگر فرآیند و محتوای خانواده. *دو فصلنامه مشاوره کاربردی*، ۱۱(۱)، ۳-۲۰.
۳. سامانی، سیامک. خیر، محمد. صداقت، زینب. (۱۳۸۹). سبک های والدگری در گونه های مختلف خانواده در مدل فرآیند و محتوای خانواده. *فصلنامه خانواده پژوهی*، ۶(۲۲)، ۱۶۱-۱۷۴.
۴. سامانی، سیامک. صادق زاده، مرضیه. (۱۳۸۶). بررسی خود-گسستگی در نوجوانان بر اساس مدل فرآیند و محتوای خانواده. *فصلنامه مطالعات تربیتی و روانشناسی*، ۳۰، ۱۱۱-۱۲۴.

⁴. Li Y, Putallaz M, Su Y

⁵. Fang CY, Egleston BL, Brown KM, Lavigne JV, Stevens VJ, Barton BA, Dorgan JF.

¹. Leşco, V; Goncearuc, S V.

². Sbicigo B, Dell'Aglio DD

³. Taylor LK, Merrilees CE, Goeke-Morey MC, Shirlow P, Cummings EM

۵. سهراب زاده فرد، امین؛ غرایبی، بنفشه؛ اصغر نژاد فرید، علی اصغر و عاقبتی، اسماء (۱۳۹۵). ارتباط بین ابعاد فرزندپروری ادراک شده و سبکهای هویتی با شدت افسردگی در نوجوانان. مجله روانپزشکی و روانشناسی بالینی ایران، ۵۵: 566-565.
۶. شکر بیگی، علیرضا و یاسمی نژاد، پریسا (۱۳۹۱). هم‌سنجی سبک‌های فرزندپروری خانواده، حرمت خود و سلامت عمومی نوجوانان پسر بزهکار و عادی در کرمانشاه. **مشاوره و روان درمانی خانواده**، ۲(۲)، ۱۷۸-۱۹۲.
۷. صادق زاده، مرضیه. (۱۳۸۵). بررسی خود گسستگی در نوجوانان بر اساس مدل فرآیند و محتوای خانواده پایان نامه کارشناسی ارشد، روانشناسی تربیتی دانشگاه شیراز.
۸. صفوی، محبوبه و نظری، سعید. (۱۳۹۵). بررسی ارتباط سبک زندگی با سبک مقابله‌ای مسئله مدار در کارکنان نظامی مبتلا به سندروم حاد کرونری. **فصلنامه پرستار و پزشک در رزم**، ۱۲(۴)، ۱۱۲-۱۰۵.
۹. قریشی، منا و سامانی، سیامک (۱۳۹۴). هم‌سنجی خودتنظیمی در گونه‌های ناهمسان خانواده. **مشاوره و روان درمانی خانواده**، ۵(۴)، ۹۸-۱۱۲.
۱۰. محرابی، حسین و عظیمی، مریم (۱۳۹۵). بررسی رابطه ی کیفیت زندگی و رضایت زناشویی در بین دانشجویان دانشگاه پیام نور مرکز گناباد. **ویژه‌نامه سومین کنفرانس بین المللی روانشناسی و علوم تربیتی**، مشهد.
۱۱. محتا، سیدمریم و سامانی، سیامک (۱۳۹۶). خودکارآمدی والدین در گونه‌های مختلف خانواده: مدل فرایند و محتوای خانواده. **دو فصلنامه مشاوره کاربردی**، ۲(۷)، ۱۶-۱.

12. Burna Michele, Tess Knight bLisa, Taylorc John W. Toum bourou (2019). Parents' perceptions of changes in family functioning after participation in a strengthening families intervention: A qualitative analysis. *Children and Youth Services Review*. Volume 100, May 2019, Pages 428-436
13. Dadd Mark R Mark R Dadds Paula M. Barrett Paula M. Barrett Ronald M. Rapee Sharon Ryan (1997). Family process and child anxiety and aggression: An observational analysis. *Journal of Abnormal Child Psychology*. January 1997 *Journal of Abnormal Child Psychology* 24(6):715-34
14. Fang CY, Egleston BL, Brown KM, Lavigne JV, Stevens VJ, Barton BA, Dorgan JF. Family Cohesion Moderates the Relation between Free testosterone and Delinquent Behaviors in Adolescent Boys and Girls. *J Adolesc Health*. 2010; 44(6): 590- 597.
15. Gregory A. Aarons, Rachel A. Askew, Amy E. Green, Alexis J. Yalon, Kendal Reeder and Lawrence A. Palinkas. *Journal of Children's Services*, vol. 14 no. 2
16. Leşco, V; Goncearuc, S V. (2019). THE FORMATION OF PARENTAL BEHAVIORS IN THE PHYSICAL EDUCATION OF A LOW SCHOOL AGE PUPILS. *Bulletin of the Transilvania University of Brasov. Series IX, Sciences of Human Kinetics; Brasov Vol. 12, Iss. 2, (2019): 105-112.*
17. Li Y, Putallaz M, Su Y. Interparental conflict styles and parenting behaviors: Associations with overt and relational aggression among Chinese children. *Merrill Palmer Q (Wayne State Univ Press)*. 2011; 57(4): 402-428.

18. Morton, D., Mitchell, B., Kent, L., Egger, G., & Hurlow, T. (2016). Lifestyle as medicine - Past precepts for present problems. *Aust fam Physician*, 45, 248-249.
19. Okorodudu, G. N. (2010). Influence of parenting styles on adolescent delinquency in delta central senatorial district. *Edo Journal of Counselling*, 3, 58-86.
20. Samani, S. (2005). Family process and content model. Paper presented in international society for theoretical psychology conference. Cape Town, south Africa.
21. Samani, S. (2011). *Family process and content model: A contextual model for family Studies*. Academic World Education & Research Center, 2nd World Conference on Psychology, Counseling and Guidance
22. Sanchez-Ojeda, M.A., & De Luna-Bertos, E. (2015). Healthy lifestyles of the university population. *Nutr Hosp*, 31, 1910-1919.
23. Sbicigo B, Dell'Aglio DD. (2012). Family environment and psychological adaptation in adolescents. *Academic Journal*. 2012; 25(3), 18- 23.
24. Stacey, F.G., James, E.L., Chapman, K., & Lubans, D.R.(2016). Social cognitive theory mediators of physical activity in a lifestyle program for cancer survivors and carers: findings from the ENRICH randomized controlled trial. *Int J Behav Nutr Phys Act*, 13, P. 49.
25. Thompson, C. L.; Rudolph, L. B. (2002). "Counseling Children" (5th Edition), Wadsworth.
26. Taylor LK, Merrilees CE, Goeke-Morey MC, Shirlow P, Cummings EM. Trajectories of Adolescent Aggression and Family Cohesion: The tential to Perpetuate or Ameliorate Political Conflict. *J Clin Child Adolesc Psychol*. 2014; 13: 1-15.
27. Walker SN,(1997). Hill-Polerecky DM. Psychometric evaluation of Health Promoting Lifestyle Profil II. Unpublished manuscript, University of Nebraska Medical Center, College of Nursing, Lincoln, 1997.
28. Wunderer, E., Schneewind, KA. (2008).The relationship between marital standards, dyadic coping and marital satisfaction. *European Journal of Social Psychology*, 38, 462-76.
29. Yeh, B.I. & Kong, I.D. (2013). The Advent of Lifestyle Medicine. *J Lifestyle Med*, 3(1), 1-8.

*Original Article***Investigating the mediating role of parents' lifestyle in the process and content of the family**

Received: 06/10/2020 - Accepted: 10/12/2020

Samere valadan¹
 Nadereh Sohrabi Shegefti^{2*}
 Mahbobeh Chinaveh³

¹ Student, Department of Psychology,
 Arsanjan Branch, Islamic Azad
 University, Arsanjan, Iran

² Department of Psychology, Faculty of
 Humanities, Marodasht Branch,
 Islamic Azad University, Marodasht,
 Iran (corresponding author)

³ Department of Psychology, Faculty of
 Humanities, Maroodasht Branch,
 Islamic Azad University, Arsanjan,
 Iran

Email:
 sohrabi_sh2006@yahoo.com

Abstract

The purpose of this study was to investigate the mediating role of parents' lifestyle in the process and family content of male and female high school students in Shiraz. The present study was applied in terms of purpose and correlational in terms of how to collect descriptive information. In this study, according to the nature of hypotheses, correlation research can be considered as structural equation modeling (path analysis) in which the internal relations between variables in the form of model discovery and explanation and the purpose of the study is to investigate the relationship between structures. The latent was exogenous and endogenous in the model. Data collection methods included family process and content questionnaires (Samani, 2005), as well as the Walker et al. (1987) Healthy Lifestyle Questionnaire. The statistical population included all male and female high school students in Shiraz in 1998-99. The sample size was selected by systematic random sampling using Cochran's formula, which was estimated to be 382 people. In order to analyze the data, descriptive statistical methods such as frequency distribution tables, mean calculation, standard deviation and inferential statistics including Pearson correlation test and path analysis were used. The results showed that parents' lifestyle is predictable based on the process and content of the family.

Keywords: Family Process, Family Content, Parents' Lifestyle, Shiraz